

TER HERINNERING AAN JAN P. STRIJBOS

Mijn vader hield van alle jaargetijden, maar van het voorjaar het meest. Nu alles staat uit te botten, de eiken en de kastanjabomen, nu vogelkers en fluitekruid in volle bloei staan— nu dreoft het ons, dat hij er dit jaar niet meer van heeft kunnen genieten.

Het is nu net drie weken geleden, dat we voor het eerst bij vader geroepen werden omdat hij ineens echt ziek was geworden —en de verschijnselen van longemfyseem zich openbaarden. Gedurende deze weken— en ook in een week kort daarvòòr, toen Marjon (mijn zuster) en ik, dank zij vader en Aje de gelegenheid kregen samen een reis naar Kreta te maken, hebben we veel jeugdherinneringen opgehaald— en er is veel van lang geleden door ons hoofd gegaan.

Maar over die laatste weken wil ik het nu niet hebben —ik wil proberen U iets te vertellen van wat vader voor ons was. Ik denk dan vooral aan de eerste tijd in Bentveld, in het huis tegenover de duinen, op maar enkele honderden meters afstand van het huis waar vader zijn laatste jaren sleet.

Op 10 mei 1983 is ons aller beste vriend en kameraad Jan Pieter Strijbos op 92-jarige leeftijd te Bentveld overleden. Terwijl de Wulpen in het duin riepen en de bosvogels volop zongen hebben honderden op 16 mei afscheid van hem genomen in het Crematorium 'Velsen' te Driehuis-Westerveld. Zijn dochter, mevrouw Hilde M. van der Stelt-Strijbos hield in de aula zo'n prachtige, goed typerende toespraak over haar Vader dat wij haar hebben gevraagd deze te mogen afdrukken. Wij willen hierbij niet nalaten nogmaals alle familieleden onze deelneming te betuigen, in het bijzonder zijn vrouw mevrouw A.(Aje)S.C. Strijbos-Eysvoogel.

Redactie.

Voor een man, die zoveel naar buiten gedragen heeft, was hij thuis eigenlijk nogal stil — hij vroeg nooit veel aandacht voor zichzelf. Daarom is het voor hem, en ook voor ons zo fijn geweest dat hij verschillende keren in het zonnetje is gezet, en in het openbaar waardering kreeg voor zijn werk.

Hij kon zich eigenlijk ook niet zo gemakkelijk uiten als het om diepere gevoelens ging... hoe hij over je dacht of wat hij voor je voelde, dat liet hij merken door wat hij deed: hij stond altijd klaar voor je, om je te helpen als het mogelijk was— en hij stond achter je, dat voelde je, dat wist je. Hij ging mee kijken naar onze atletiek- of roeiwedstrijden, en of we wonen of niet, dat deed er niet zoveel toe, hij was om de een of andere reden toch trots!

Veel zich met de opvoeding bemoeien, heeft hij nooit gedaan, want hij zei wel eens gek-scherend: 'geen opvoeding is de beste'. En daarmee gaf hij ons een grote vrijheid —die hij zelf ook gehad had en die hij zo zeer op

prijs gesteld had— en tegelijk ook een groot stuk verantwoordelijkheid.

Hij was eigenlijk altijd bezig, zat achter zijn schrijfmachine, of je hoorde hem rommelen met de bakken ontwikkelaar en fixeer in de donkere kamer, of— bij wijze van ontspanning, ging hij weer eens naar zijn geliefde moestuin en —natuurlijk, was hij veel weg, naar buiten, ergens in ons eigen land, of daar buiten.

Deze combinatie van eigenschappen maakten hem tot een heel bijzondere vader.

Hij was een fijne vader —niet in de zin van een vader die ons vertroetelde of zo— integendeel zou ik haast zeggen: we leerden al gauw dat we na een warme dag lopen door de duinen niet moesten zeuren omdat we dorst hadden, moe waren of een blaar hadden: het was eigenlijk zonder meer duidelijk dat je dat niet deed, want wie de natuur in wil gaan moet niet uit zijn op comfort of luxe; daar was hij ook niet op uit, hij sjouwde altijd met loodzware rugzakken, waarin hij zijn schuiltentje, zijn fototoestellen en zijn filmcamera meenam, —en leefde meer dan eens wekenlang van alleen maar rijst of van bonen, die niet gaar te krijgen waren.

Maar hoe fijn voelde je dan niet als er na zo'n wandeling ergens in een duinpannetje halt werd gehouden: het krakerige mos, een wulp die over je heen vloog en een boterham uit een zakje— dan was het leven goed!

Dat was hetzelfde met het kamperen; eerst het werk: water halen in een canvaszak en stro voor de nacht —maar ook: hoe veilig was het katoenen dak boven je hoofd, de warme donsdeken, en 's morgens het gesnor van de primus als vader bezig was thee te zetten.

Dat zijn indrukken, die je als kind opdoet en die je niet meer vergeet! Vaak gingen we naar

het strand, waar toen nog veelvuldig bruinvis-
sen en tuimelaars aanspoelden —of naar
Texel: meeuwen voeren op de boot en dan in-
eens de wijde lucht boven Texel, met de tuun-
walties vol met Engels gras en de lammeren
in de luwte— of naar de eendenkooien in Lek-
kerkerk en de Otterskooi, met de doordrin-
gende lucht van de mest van de aalscholvers
en het geluid van de jengelende jongen— of
naar de reigers in Sloten.

Terwijl hij ons zo meenam naar buiten, bracht
hij op ons over, wat hij fijn vond: hij leerde het
ons niet, maar het ging vanzelf.

Pas later ben ik me bewust geworden dat het
een groot geluk is geweest zo'n jeugd gehad
te hebben, dat je die liefde voor de natuur in-
gegoten hebt gekregen, iets wat veel jonge
mensen van nu missen. En dat was dan ook
een grote ergernis voor mijn vader: die stads-
jeugd, met z'n eigen cultuur, zo wars van alles
wat natuur heet!

Af en toe zat hij op zijn praatstoel en vertelde
hij over zijn jeugd: dat was een hoogtepunt in
ons gezinsleven: hij vertelde over zijn kwajon-
gensstreken en zijn indianentijd in de duinen
—zowel hijzelf als mijn moeder hadden indi-
anennamen! —of grappen uit zijn langdurige
diensttijd gedurende de Eerste Wereldoorlog.
Hij was een gelukkig mens, want hij kon te-
rugkijken op een gelukkige jeugd.

Al heel in het begin hield hij lezingen. Soms
moesten wij worden ingeschakeld, als hij
haastig na kantoortijd er vandoor moest: de
lantaarnplaatjes moesten worden opgepoetst
en in goede volgorde gezet, en dan gingen de
toverlantaarn met een paar kistjes lantaarn-
plaatjes in de rugzak— en verdween hij op de
motor in weer en wind en kou naar één of an-
dere uithoek van Nederland.

De mensen zeggen vaak 'wat heeft die Jan P.
toch een goed leven gehad'. Maar dat hij zijn
verlangen om buiten te zijn heeft kunnen
combineren met zijn beroep, heeft hij voor
een groot deel ook aan onze moeder te dan-
ken gehad, die romantisch, idealistisch en
niet materialistisch, er geen probleem in zag,
toen vader zijn baan op de tekenkamer opgaf
en verder wilde proberen van zijn pen en zijn
lezingen te leven. Toen moeder ernstig ziek
werd, zei vader eens tegen me, onder de in-
druk van de ziekte die niet te stuiten was: 'ik
had me nog zó veel van het leven voorgesteld'.
Een tweede kans heeft hij gekregen, toen hij
na de dood van moeder, hertrouwde— en
daarna heeft hij met Aje nog zo ontzettend
veel kunnen reizen en filmen en trekken.

Hij was in zekere zin een levenskunstenaar,
want omdat hij grote waarde aan het leven
zelf hechtte, heeft hij het goed gebruikt. Bij
het leven hoorde zijn wil om te leven, en tot

het laatst is hij bezig geweest met de dingen
die hij belangrijk vond: de natuur, de bescher-
ming er van en het lot van de dieren. En verder
schreef hij veel brieven, ontzettend veel brie-
ven. Op deze wijze heeft hij getracht zijn late-
re doofheid op te vangen. Hij klaagde niet
over dat gebrek, maar heeft het op een mees-
terlijke wijze verwerkt. Door die brieven hield
hij contact met vrienden en kennissen, een
contact dat erg belangrijk voor hem was.

Zijn stelregel was: Zoek in de natuur steeds
blijheid, gezondheid en kracht. En ik denk,
dat hij dit in de eerste plaats zelf van toepas-
sing bracht. Als hij buiten was, voelde hij zich
gelukkig en zo kon hij dat gevoel op ons, zijn
kinderen, maar ook op veel andere mensen,
overbrengen.

Dat was zijn kracht, dat hij anderen kon laten
meegenieten, van wat hij zag, van wat hij
mooi vond.

Aan het vele buitenzijn heeft hij ook zijn goe-
de gezondheid te danken gehad— en tegelijk
daarmee leerden wij ook de betekenis van ge-
zondheid kennen.

Dat het met de natuur bergafwaarts ging: dat
de Indianen werden opgesloten in reservaten,
de Eskimo's gefiltreerd werden door de
westerse beschaving, en de Bosjesmannen
de mogelijkheid werd ontnomen om op hun
eigen wijze aan de kost te komen— maar ook
de walvisvangst, de dieren in hun massale
stallen, de jacht op de trekvogels, dat alles
verdriette hem zeer. Van jongsafaan zijn we
dan ook met deze problemen geconfronteerd,
en tegelijk daarmee is een liefde voor al wat
leeft in ons opgeroepen.

Vaak heb ik gedacht: wat zal het erg zijn als
vader er niet meer zal zijn —en nu is het zo-
ver. We moeten zonder hem verder— maar in
ons hart houden wij vast wat hij in ons heeft
wakker gemaakt —en zo zal het doorgeven
worden. Hij zal verder rust hebben: natuur-
mens als hij was berustte hij erin, dat bij het
leven een begin en een einde hoort— en hij
heeft daar bewust naartoe geleefd. Maar hij
heeft zijn leven gebruikt voor wat hij belang-
rijk vond— en daar blijven we hem dankbaar
voor.

Misschien als de mensen in de toekomst zijn
wakker geschud —als we ons beter gaan ge-
dragen ten opzichte van dier en plant en
mens, dat we dan weten dat hij daar zijn
steentje aan bij gedragen heeft.

Als de grielen terugkomen in de duinen zal ik
denken: daar zit een stukje van zijn ziel in.

We mogen niet bedroefd zijn, want er hoeft
geen spijt te zijn over wat niet gedaan werd—
maar missen zullen we hem wel. ■